

Zelf aan de slag met de R-ladder

“In een circulaire economie is het altijd samen”

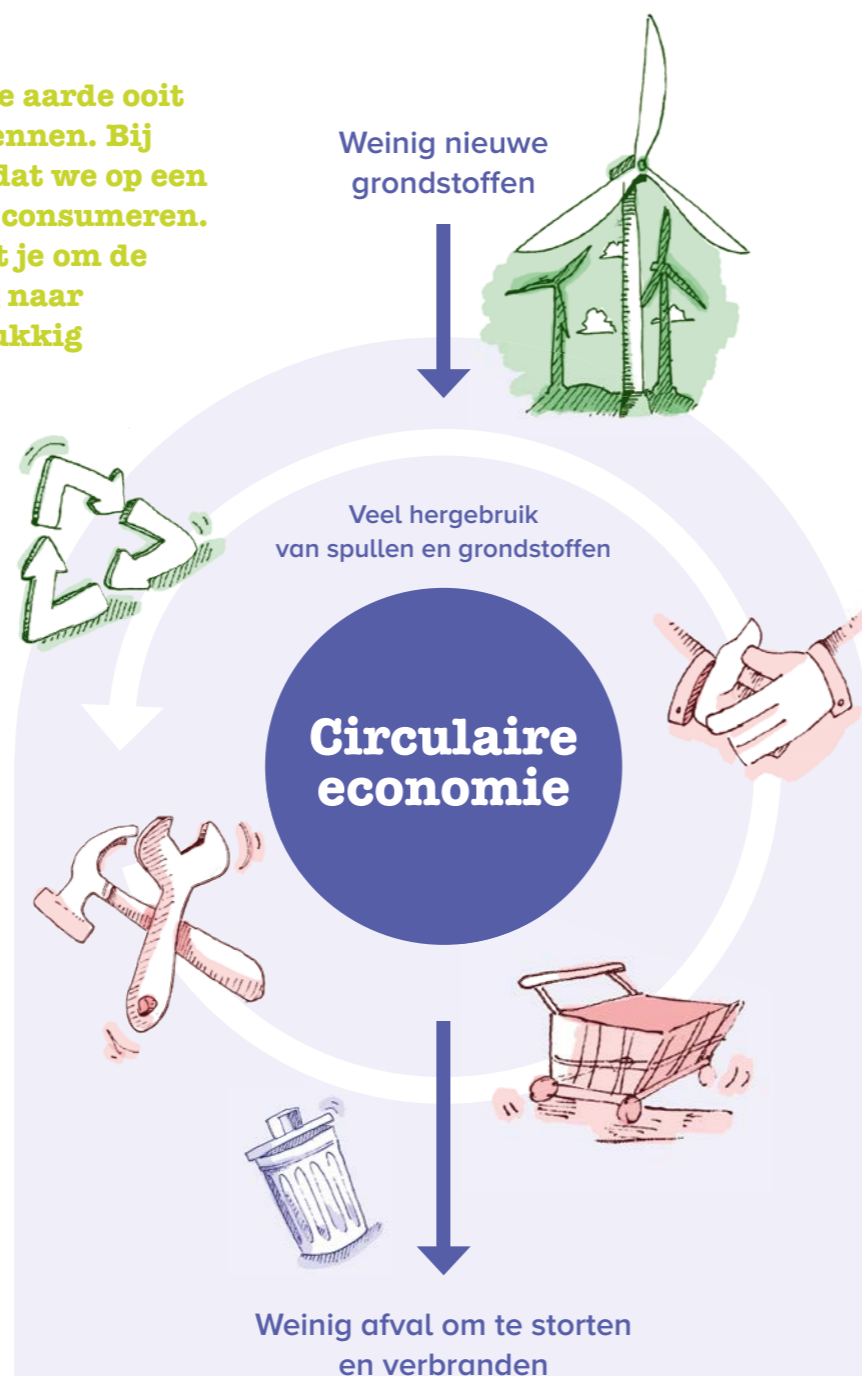
Dat de voorraad grondstoffen van deze aarde ooit uitgeput raakt, zal niemand nog ontkennen. Bij mensen en bedrijven groeit het besef dat we op een andere manier moeten produceren en consumeren. Maar waar begin je? De R-ladder helpt je om de eerste kleine stappen te zetten op weg naar een circulaire economie. En dat is gelukkig lang niet zo ingewikkeld als het lijkt.

De R-ladder maakt inzichtelijk hoe we anders met grondstoffen kunnen omgaan. Dat begint met alleen gebruiken wat je écht nodig hebt. Afzien van een product is de ultieme manier om grondstoffen te besparen. Ongebruikt (of na eenmalig gebruik) afdanken, is juist het toppunt van verspilling. Daar tussenin zitten verschillende fasen van gezamenlijk gebruik, hergebruik en recycling. Over het algemeen geldt: hoe hoger op de ladder, des te beter voor het milieu.

Breed toepasbaar

“Het mooie aan dit model is dat het voor elk product en elke situatie kan worden gebruikt”, legt Jens Oelerich uit. Als Universitair hoofddocent Duurzaam Textiel bij Hogeschool Saxion in Enschede ziet hij vrijwel dagelijks wel een toepassing van de R-ladder voorbijkomen. “Binnen onze onderzoeksgroep gebruiken we het model met name voor textiel. Bijvoorbeeld om te kijken welke toepassingen nog mogelijk zijn in verschillende fasen van de levenscyclus van een product. Maar je kunt het ook heel goed gebruiken voor hoogwaardiger hergebruik van materiaal, of om je gedrag als consument te veranderen.”

Inzicht

Van alle tools die er zijn om circulariteit te vergroten, springt de R-ladder er wat Jens betreft echt uit. “Als technische onderzoeksgroep kijken wij vaak naar één punt op de ladder. Bijvoorbeeld naar recyclen of hergebruik. Maar een belangrijk aspect is ook het kijken naar alternatieve mogelijkheden: wat kan ik nog met het materiaal na gebruik? Kunnen we het repareren? Kunnen we van de onderdelen een nieuw product maken? De R-ladder maakt dat snel inzichtelijk. En als je weet wat de volgende toepassing van je product wordt, kun je daar in het design al rekening mee houden.”

“De circulaire economie is wat minder comfortabel dan we gewend zijn. Dat vraagt iets van mensen. Bijvoorbeeld als je je eigen auto inlevert en voortaan een deelauto gebruikt om naar afspraken te gaan. Circulariteit moet misschien wat comfortabeler worden, maar wij mensen moeten ook iets van ons comfort durven inleveren. En in ruil daarvoor wordt het leven wat eenvoudiger.”

Jens Oelerich

Verantwoordelijkheid

In de textielwereld staat circulariteit hoog op de agenda. Met de invoering van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) in 2023 zijn producenten en importeurs verantwoordelijk geworden voor de gehele cyclus van het product, inclusief de afvalfase. Ook andere sectoren hebben of krijgen hier de komende jaren mee te maken. Zo stimuleert de overheid met wetgeving de ontwikkeling van circulariteit in iedere branche. Maar wat Jens betreft gaan we daar niet op wachten.

Aan de slag dus, al is het maar met kleine stapjes. De R-ladder is een praktisch hulpmiddel. Voor ondernemers heeft Jens daarnaast een simpel maar helder advies: **Betrek je klanten actief bij het proces.** “In Europa hebben we onze kwaliteitseisen steeds verder aangescherpt. Kwaliteit en comfort stonden voorop en omdat we altijd nieuwe grondstoffen gebruikten, was alles mogelijk. Je kunt je afvragen of die hoge kwaliteitseisen alle inspanningen nog rechtvaardigen. Het fabriceren van exact dezelfde kleurstof, of het steeds opnieuw hagelwit bleken van kleding, kost veel energie en wellicht ook chemicaliën. Bovendien leidt het er soms toe dat textiel voortijdig wordt afgedankt. Willen we dat nog wel?”

“Over dit soort zaken kun je als leverancier met je klanten in gesprek gaan. Wellicht kun je stoffen van gerecyclede vezels toepassen. Of misschien kun je je proces vereenvoudigen en daardoor kosten besparen; iets waar de klant zelf ook voordeel van heeft. Maar alleen bewustwording creëren bij je klanten is ook al een mooi resultaat.”

Samen

Met elkaar in gesprek blijven is volgens Jens cruciaal. “In de circulaire economie is het altijd samen. Je kunt de problemen niet alleen oplossen en ook niet in je eentje nieuwe dingen bedenken. Daar heb je elkaar voor nodig. Bovendien kun je anderen inspireren. Ieder bedrijf heeft het in zich om te veranderen. De eerste stap is het moeilijkst om te zetten, maar daarna gaat het steeds sneller. En met een paar kleine aanpassingen in keuzes en gedrag, maak je al impact.”

Scan de QR-code voor meer informatie over de R-ladder.

Het businessmodel van Lavans

Michel Heerkens, mede-eigenaar van Lavans: “Ons businessmodel is gebaseerd op het oudste circulaire proces ter wereld: wassen. Alle kleding, poetsdoeken, matten en wissers die we wassen, zijn ons eigendom. We kopen of produceren deze artikelen zelf en verhuren ze vervolgens aan klanten. Dat geeft ons maximale invloed op waar de producten vandaan komen én wat er na gebruik mee gebeurt.”

In elke stap van het productieproces streeft Lavans naar een optimaal gebruik c.q. behoud van grondstoffen. Dit doen we door:

- Innovatief ontwerp;
- Gebruik van hoogwaardige grondstoffen;
- Gedegen onderhoud;
- Veelvuldig hergebruik;
- Optimale recycling.

“De ontwikkelingen op dit gebied staan gelukkig niet stil. We werken nauw samen met organisaties en onderzoeksinstituten zoals Saxion Hogeschool in Enschede. Het ultieme doel: volledig circulair produceren vóór 2050. Niet eenvoudig, wel noodzakelijk.”

Innovatief ontwerp

“Bij kleding die we zelf produceren, zoeken we naar innovaties die hoogwaardige recycling mogelijk maken. Bijvoorbeeld knopen en stiksels die oplosbaar zijn, zodat na de gebruiksfase zuivere textielvezels kunnen worden teruggewonnen. Daarvan kan vervolgens weer hoogwaardig nieuw textiel worden gemaakt.”